

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.406.2026
Warszawa, 12 października 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr **19142** Pani Poseł Iwony Małgorzaty Krawczyk wraz z innymi Posłami *w sprawie skuteczności ochrony dóbr osobistych w związku z nowymi modelami działalności internetowej*, uprzejmie przedstawiam stanowisko Ministra Sprawiedliwości.

Ad 1 – 2, 6

Ministerstwo Sprawiedliwości nie dokonywało szczegółowych ocen, analiz oraz identyfikacji problemów dotyczących zagadnienia adekwatności obowiązujących instrumentów ochrony dóbr osobistych w obszarze prawa cywilnego i karnego wobec nowych modeli działalności internetowej finansowanej przez odbiorców.

Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny¹, regulujące ochronę dóbr osobistych, wymagają kompleksowej analizy celem oceny konsekwencji wynikających z rozwoju nowych technologii informatycznych, sztucznej inteligencji i coraz bardziej poszerzającej się skali różnorodnych, nieznanych wcześniej środków/sposobów

¹ Dz.U. z 2026 r. poz. 795, dalej: „k.c.”.

naruszania dóbr osobistych. Należy przy tym mieć na względzie konieczność zapewnienia równowagi i proporcji pomiędzy środkami ochrony dóbr osobistych a wolnością słowa.

Potrzebę kompleksowej analizy przepisów prawa cywilnego w tym zakresie dostrzegła działająca przy Ministrze Sprawiedliwości Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego. W ramach Komisji utworzony został Zespół problemowy ds. ochrony dóbr osobistych i własności intelektualnej, który rozpoczął wstępne działania zmierzające do opracowania założeń rozwiązań służących ochronie dóbr osobistych i wolności słowa w obszarze prawa cywilnego. Wstępny etap prac uniemożliwia jednak przedstawienie bardziej precyzyjnych założeń planowanych rozwiązań, w tym także przesądzenie czy będą się one odnosić wprost do omawianej w interpelacji problematyki, w tym do postępowania zabezpieczającego. Efekty prac Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce dedykowanej pracom Komisji².

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w związku z pracami prowadzonymi w ramach Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, resort nie prowadzi odrębnych prac nad nowelizacją k.c. oraz k.p.c.³ w zakresie ochrony dóbr osobistych. Natomiast odnośnie do postępowania cywilnego należy zauważyć, że w Ministerstwie Sprawiedliwości jest obecnie procedowany przygotowany przez Zespół problemowy do spraw prawa cywilnego procesowego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, *projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw* (UD261), który przewiduje m. in. zmianę w art. 1050 k.p.c. polegającą na uchyleniu § 4 ww. przepisu. W uzasadnieniu ww. projektu wskazano m.in., że: „unormowanie zamieszczone w art. 1050 § 4, blokując możliwość wyegzekwowania prawomocnego wyroku nakazującego złożenie oświadczenia w sposób adekwatny do dokonanego naruszenia,

² <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/projekty-aktow-prawnych3>

³ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2026 r. poz. 468, ze zm.), dalej jako: „k.p.c.”.

odbiera zatem osobie dotkniętej naruszeniem dobra osobistego możliwość uzyskania realnej ochrony prawnej (...)”⁴.

Jednocześnie uprzejmie wskazuję, że treść interpelacji nr 19142 zostanie przedstawiona Przewodniczącej Zespołu problemowego ds. ochrony dóbr osobistych i własności intelektualnej Pani prof. dr hab. Krystynie Szczepanowskiej-Kozłowskiej do ewentualnego wykorzystania w toku prac Zespołu.

Uprzejmie wskazuję również, że dostrzegając potrzebę wzmocnienia ochrony dóbr osobistych w Internecie, podjęto prace legislacyjne mające na celu penalizację deepfake. Prace te znajdują się obecnie na etapie wewnętrznym.

Ad 3-4

Zgodnie z art. 23 k.c., *dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.* Stosownie do treści art. 24 § 1-2 k.c., *ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności, ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego albo zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.* Z kolei zgodnie z art. 448 § 1-2 k.c., *w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało*

⁴ Uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (UD261),
<https://legislacja.gov.pl/projekt/12400050/katalog/13143002#13143002>.

naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę albo zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. W przypadkach określonych w art. 445 § 1 i 2 oraz art. 4462 ten, czyje dobro osobiste zostało naruszone, może obok zadośćuczynienia pieniężnego żądać zasądzenia odpowiedniej sumy na wskazany przez niego cel społeczny.

Regulacje dotyczące ochrony dóbr osobistych zawierają także przepisy k.p.c.

W myśl art. 27 § 1 k.p.c., powództwo wytacza się przed sąd pierwszej instancji, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania. Stosownie do treści art. 35 k.p.c., powództwo o roszczenie z czynu niedozwolonego wytoczyć można przed sąd, w którego okręgu nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Zgodnie jednak z art. 351 k.p.c., powództwo o ochronę dóbr osobistych naruszonych przy wykorzystaniu środków masowego przekazu można wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby powoda. Ponadto przepisy k.p.c. przewidują postępowanie w sprawach własności intelektualnej. Zgodnie z art. 479[89] § 1 k.p.c., przepisy niniejszego działu stosuje się w sprawach o ochronę praw autorskich i pokrewnych, o ochronę praw własności przemysłowej oraz o ochronę innych praw na dobrach niematerialnych (sprawy własności intelektualnej). Natomiast w myśl art. 479[89] § 2 pkt 2-3 k.p.c., sprawami własności intelektualnej w rozumieniu niniejszego działu są także sprawy o: ochronę dóbr osobistych w zakresie, w jakim dotyczy ona wykorzystania dobra osobistego w celu indywidualizacji, reklamy lub promocji przedsiębiorcy, towarów lub usług; ochronę dóbr osobistych w związku z działalnością naukową lub wynalazczą.

K.p.c. przewiduje także przepisy dotyczące zabezpieczenia roszczeń pieniężnych (art. 747 k.p.c. i nast.), jak również roszczeń niepieniężnych (art. 755 k.p.c. i nast.). Z punktu widzenia omawianego zagadnienia na uwagę zasługuje treść art. 755 § 1 zd. 1 k.p.c., zgodnie z którym, *jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych.* Z kolei

art. 755 § 2 k.p.c. stanowi, że w sprawach o ochronę dóbr osobistych zabezpieczenie polegające na zakazie publikacji może być udzielone tylko wtedy, gdy nie sprzeciwia się temu ważny interes publiczny. Udzielając zabezpieczenia, sąd określa czas trwania zakazu, który nie może być dłuższy niż rok. Jeżeli postępowanie w sprawie jest w toku, uprawniony może przed upływem okresu, na który orzeczono zakaz publikacji, żądać dalszego zabezpieczenia; przepisy zdania pierwszego i drugiego stosuje się. Jeżeli uprawniony zażądał dalszego zabezpieczenia, zakaz publikacji pozostaje w mocy do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia wniosku. Natomiast art. 755 § 22 i § 23 k.p.c.⁵ przewidują szczególne uregulowania dotyczące zabezpieczenia roszczeń w sprawach własności intelektualnej, wymienionych w art. 479[89] k.p.c.

Natomiast w kontekście postępowania egzekucyjnego na uwagę zasługuje art. 1050 § 1 k.p.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik ma wykonać czynność, której inna osoba wykonać za niego nie może, a której wykonanie zależy wyłącznie od jego woli, sąd, w którego okręgu czynność ma być wykonana, na wniosek wierzyciela po wysłuchaniu stron wyznaczy dłużnikowi termin do wykonania i zagrozi mu grzywną na wypadek, gdyby w wyznaczonym terminie czynności nie wykonał. Stosownie do treści art. 1050 § 3 k.p.c. po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego dłużnikowi do wykonania czynności, sąd na wniosek wierzyciela nałoży na dłużnika grzywnę i jednocześnie wyznaczy nowy termin do wykonania czynności, z zagrożeniem surowszą grzywną. Przy czym w myśl art. 1050 § 4 k.p.c., jeżeli w sprawach o naruszenie dóbr osobistych dłużnik nie składa oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie, pomimo wyznaczenia terminu do jego złożenia i zagrożenia mu grzywną, sąd wymierzy dłużnikowi grzywnę do piętnastu tysięcy złotych i nakaze zamieszczenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt dłużnika ogłoszenia odpowiadającego treści wymaganego oświadczenia i we właściwej dla niego

⁵ Zgodnie z art. 755 § 22 k.p.c. w sprawach wymienionych w art. 479[89] sąd udziela zabezpieczenia po wysłuchaniu obowiązanych, chyba że konieczne jest natychmiastowe rozstrzygnięcie wniosku. Nie dotyczy to sposobów zabezpieczenia w całości podlegających wykonaniu przez komornika albo polegających na ustanowieniu zarządu przymusowego nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym albo zakładem wchodzącym w skład przedsiębiorstwa lub jego częścią albo częścią gospodarstwa rolnego. Stosownie do treści art. 755 § 23 k.p.c. w sprawach wymienionych w art. 479[89] sąd oddala wniosek o udzielenie zabezpieczenia, jeżeli został on złożony po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym strona lub uczestnik postępowania powziął wiadomość o naruszeniu przysługującego mu prawa wyłącznego.

formie. Przepisów art. 1052 i art. 1053 nie stosuje się. Zamieszczenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym ogłoszenia, o którym mowa w zdaniu pierwszym, skutkuje - w objętym ogłoszeniem zakresie - wygaśnięciem roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym.

Wymaga podkreślenia, że katalog dóbr osobistych człowieka, podlegających ochronie prawa cywilnego, ma charakter otwarty. Wskazane powyżej przepisy k.c. przewidują niemajątkowe oraz majątkowe środki ochrony tych dóbr oraz nie różnicują zasad ich ochrony w zależności od miejsca/sposobu dokonania naruszenia, w tym w odniesieniu do nowych modeli działalności internetowej. Środki mające na celu usunięcie skutków naruszenia dobra osobistego nie zostały jednak skatalogowane, a zatem możliwe jest powzięcie w tym celu wszelkich adekwatnych (prawnie dopuszczalnych) środków.

Ad 5

Ministerstwo Sprawiedliwości nie dysponuje danymi statystycznymi w zakresie analiz odnoszących się do czasu trwania postępowań cywilnych i karnych w sprawach dotyczących naruszeń dóbr osobistych w środowisku cyfrowym oraz wpływu długości tych postępowań na efektywność ochrony prawnej.

Z wyrazami szacunku

Arkadiusz Myrcha

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/